

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(XII. seja v dan 6. oktobra 1882.)

(Dalje.)

Poslanec baron Taufferer poroča v imenu finančnega odseka o raznih cestnih podporah, katere dovoliti je pridržano deželnemu zboru, in nasvetuje:

1. a) Deželni zbor pripozna veliko važnost cestne zveze mej Poljansko Dolino in Cerknim in izjavi, da je pripravljen napraviti te ceste pospeševati s tem, da dovoli v ta namen primerno nagrado.

b) C. kr. vlada se naprosi, da odredi tehnična preiskavanja, bi li ne bilo mogoče, namesto da gre cesta skozi jako neukretno Zavodnjo Dolino, da se z manjšimi stroški popravi v redni stan nekdanja rudarska cesta skozi Kopačniško Dolino, in bi se oddelek ceste, ki še manjka do deželne meje, na novo predrl in zvezal z okrajno cesto pri Cerknem. Ako je to mogoče, naroči se deželnemu odboru, da stavi v prihodnji sesiji nasvete, da se dovoli podpora iz deželne zaklada.

c) Ako pa to po tehničnih preiskavah nij mogoče, se naroča deželnemu odboru pri c. kr. deželni vladi delati na to, da c. kr. ministerstvo notranjih zadev, z ozirom na veliko važnost omenjene ceste v prvi vrsti za državne interese, poviša zagotovljeni znesek 10.000 gld. za toliko, kolikor bi za napravo te ceste še manjkalo razen deželne podpore 7000 gld. in doneskov, katere bode v ta namen po dokladah nabral okrajni cestni odbor škofjeloški.

d) Deželna vlada se naprosi, da podpira potem po svojih stavbenih organih okrajni cestni odbor škofjeloški pri izpeljavi ceste preko Zavodnje Doline.

2. Okrajnemu cestnemu odboru v Novem Mestu dovoli se za preložitev okrajne ceste od Novega Mesta v Mokronog nepovračljiva podpora 1000 gld.

3. Okrajnemu cestnemu odboru v Žužemperku dovoli se za preložitev Kočevsko-Žužemperske ceste podpora 3000 gld.

4. Deželnemu odboru se naroči, da okrajnemu

cestnemu odboru v Radovljici za popravilo pogreznenega mosta na bohinske okrajne cesti pri Srednji Vasi dovoli nepovračljivo podporo 1000 gld., ako bi pa bilo za popravilo mostu še več materijala in delavcev treba, dovoli naj deželni odbor še 2000 gld. posojila, katero se ima v treh enakih letnih obrokih od l. 1884. začenši nazaj plačati in se deželnemu odboru dovoli, da ukrene potrebno, da se pobirajo odstotki dotične doklade.

5. Okrajnemu cestnemu odboru v Litiji se za nepričakovane stroške, ki jih je povzročil posip hriba pri Zagorji, dovoli 2000 gld. deželne podpore, kar pa bode manjkalo za stroške, ima pokriti okrajni cestni odbor Litijski po 10% dokladi, katera se razpiše.

Vsi ti predlogi finančnega odseka se sprejmo.

Poslanec vitez Gariboldi poroča v imenu upravnega odseka in nasvetuje:

1. Občini Vinici se za leto 1883. v pokritje občinskih potrebščin za šole v Vinici in Dragatušu in v pokritje stroškov za popraviljanje cerkve v Vinici dovoli pobiranje sledečih priklad na vse neposredne davke z izrednim nakladom vred:

a) za davčne občine Vinica, Učkovce, Nova Lipa in Hrast, potem za davčno občino Stara Lipa, izvzemši vasi Gorenji in Dolenji Suhor 110 %;

b) za vasi Gorenji in Dolenji Suhor 88 %;

c) za v Vinico ušolani del občine, kolikor tudi nij ufaran v Vinico, to je za celo občino, izvzemši pet davčnih občin pod a) in vasi Beleč Vrh, Češnovc, Knežina in Lahina, 80 %;

d) za vasi Beleč Vrh, Češnovc, Knežina in Lahina 58 %.

2. Občini Vrh se za l. 1883. v pokritje primanjkljaja v občinskem gospodarstvu in šolskih potrebščin dovoli pobirati 53 % priklade na vse neposredne davke z izrednim nakladom vred in vrh tega za davčno občino Damel v poravnanje doneska k stroškom za popraviljanje farne cerkve v Vinici

pobiranje druge 30 % priklade, torej za imenovano davčno občino pobiranje 83 % priklade.

3) Davčni občini Bloke dovoli se za davčne občine Gradiško, Hitenje in Zales v pokritje doneska k stroškom za popraviljanje farne cerkve pri sv. Trojici pobirati po 41 % priklade na vse neposredne davke z izrednim dokladom vred za leta 1882., 1883. in 1884., in sicer za l. 1882. z vštovanjem 20 % priklade za občinske potrebščine, pobirati skupne 61 % priklade.

4. Občini Cerknica dovoli se za davčno občino Vlaka v pokritje doneska k stroškom za popraviljanje farne cerkve pri sv. Trojici pobiranje po 41 % priklade na vse neposredne davke z izrednim nakladom vred za l. 1882., 1883. in 1884. in sicer za l. 1882. z vštovanjem 12 % priklade za občinske potrebščine, pobiranje skupne 53 % priklade.

5. Občini Košana dovoli se za podobno Ostrožno Brdo za l. 1882. in 1883. v ta namen, da se deloma pokrijejo stroški šolske stavbe, pobirati naklade po 5 gld. od vsake hiše.

6. Deželni odbor se pooblasti, da dovoli občini Col v pokritje stroškov za popraviljanje pri župnikovem poslopju v Colu za l. 1882. razun za občinske potrebščine uže dovoljene 36 % priklade še drugo 34 % priklado, torej skupaj pobiranje 70 % priklade na vse neposredne davke z izrednim nakladom vred, toda še le potem, ko se bode dotična prošnja z vsemi potrebnimi dokazili predložila.

7. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi za vse pod točkami I. do vštete VI. potrjene priklade Najvišje potrjenje.

Vsi predlogi se sprejmo. (Konec prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 16. oktobra.

V krogih poljskih poslancev se govori, da bo državni zbor sklican v dan 25. novembra. —

LISTEK.

Zarota na Kavkazu.

(Poslovenil Jazbeški.)

VI.

(Dalje.)

Vladimir še nij bil prebral pisma, ko stopi carski kurir v njegovo sobo, ves prašen od daljnega pota. Prinesel mu je veliko pismo s carskim pečatom.

„Iz tajne pisarne nj. veličastva cara Nikolaja,“ mu naznani poročevalec.

„Hvala Bogu!“ vzdihne Vladimir, sprejemši pismo. Poročevalcu dal je precejšen dar in ga odpravil. „Upam, da bom kmalu videl preljubi moj Petrograd — morda tudi njo, mojo neznanko.“

Trepetaje je pretrgal pečat, izvlekel patent, ki ga imenuje za polkovnika à la suite v velikem generalnem štabu.

Solze veselja kapale so mu na carsko pismo. Polkovnik à la suite in član velikega generalnega

štaba, kaj tacega si nij mislil. Koliko družih častnikov mu bo zavidalo tako povišanje! Kmalu vidi zopet veličastni Petrograd, kjer se bo kratkočasil s prijaznimi in olikanimi tovariši blizu nje, katere podobno nosi v svojem srci.

Hitro se začne pripravljati na odhod, da kakor hitro mogoče zapusti dolgočasni Mozdok.

Staremu polkovniku odgovoril je s sledečim pismom:

„Moj ljubi tovariš!

Lepo hvalo, da se me še spominjate. V gorskeje votlini se je ravno tako godilo, kakor poroča Vaš zanesljivi časnik. Bil sem sam v jami, trije sodi smodnika in dva samokresa bili so moji spremiljevalci.

Votlino bi bil gotovo razstrelil, ko bi se ne bili pokorili zarotniki njih veličastvu presvitlemu caru, ter brez orožja se udali vojakom stražnikom.

To bi bil storil, da pokažem njih veličastvu, da sem res boljši za Kavkaz nego za petrogradske salone.

Vaš verui tovariš

Vladimir pl. Strokeš.“

To pismo odpošije hitro. Čez malo časa pride v sobo Obrnik in naznani, da je vse pripravljeno za odpotovanje.

Vladimir je ravno hotel iti k najstarejšemu stotniku, kozaškemu poveljniku, da mu izroči oskrbništvu trdnjave, dokler ne pride novi poveljnik, kar potrka nekdo na vrata. V sobo stopi kavalerijski polkovnik, ki mu pove, da je grof Smolens, in je od stavropoljskega guvernerstva poslan semkaj za poveljnika. „Guverner Vam posebno priporoča, da hitro odpotujete,“ pristavi prišlec.

„Vam želim srečo iz srca, gospod grof,“ reče Vladimir in kratko razloži posle in dolžnosti svojemu nasledniku. Četrť ure potem se uže odpelje z Obrnikom iz trdnjave po neizmernih stepah južne Rusije proti Petrogradu.

Hitro sta prešla veliko daljavo od Kavkaza do Petrograda. Kakor blisk je drdrala kočija po zelenih planjavah. Le redkokedaj sta videla kako selo ali mesto. Ko zagledata stolpe stolice, veselja zavriskata, gospod in sluga, da zopet vidita staro domovino.

Malo je manjkalo do polu noči, ko obstaneta pred gostilno, kjer bosta prenočila.

Letos bode šel baje poslanec Klun k delegacijam v Pešto namestu grofa Hohenwarta.

Konečna obravnava v procesu zoper stavce **tržaške** tiskarne Morterra, kateri se obdolžuje, da so širili izdajske in uporne proklamacije, bode se vršila pred zunanjim delegiranim sodiščem, najbrže v Inomostu. Zatožba se glasi na veleizdajo.

V sobotnej seji mestnega zastopa **pražkega** ugovarjal je župan dr. Černý načinu, po katerem se v časnikih tolmači izstop peterih odbornikov. On odločno odbija, da bi bil govoril proti enakopravnosti nemštva, vsaj je govoril tudi v obeh jezicah, akoravno bi se bil po pravilih lahko tudi samo jednega jezika poslužil. Kar se tiče besed o narodnostnem značaju Prage, pravi daje govoril določno o zlatej slovanskej Pragi, ker se to mesto po vsej pravici sme tako imenovati. To je ethnografična istina in s to menda nij mogel nobenega žaliti. Slovesno je bil obljubil, da bode zagovarjal enakopravnost, in to hoče tudi vestno izpolnjevati.

Davčni odsek **galškega** deželnega zbora nasvetuje nagovoriti vlado, da naj bi se pristojbina za iztrjatev zaostalega davka, kar ga je pod 50 gld., primerno znižala, in da naj bi se 14 dni pred, ko se odredi davčna eksekucija s terjevalnimi listki, določnik brezpristojbeno opomnil. Več govornikov, posebno pa Starowiejski in pater Sawa, pritožijo se, da se te eksekucije premalo objavljajo, ter da fiskus s tem izsesava kmetsko ljudstvo.

Vnanje države.

Carska družina **ruska** preselila se je iz Peterhova v Gačino. — Minister vnanjih zadev pl. Giers podal se bode kmalu v Piso obiskat svojo družino, ter se bo mej potom ustavil tudi na Dunaji.

Bolgarski knez Aleksander odposlal je mnogobrojno deputacijo, obstoječo iz vseh bolgarskih ministrov, mnogih vojaških in civilnih dostojanstvenikov pod vodstvom vojnega ministra v Vidin, da ondi dostojno vzprejmo in pozdravijo srbskega kralja Milana.

Iz **Carigrada**: Said paši se bode baje posrečilo pregovoriti sultana, da vzprejme njegov politični program, kateri zagovarja popolno sporazumljenje z zahodnimi vlastmi kot jedini pripomoček, da se reši Turčija, zabranijo novi neredi v državi, ter da se vse težkoče rešijo s tem, da se sovražniku odvzemo sredstva, s kojimi bi mogel škoditi. Dosedaj se je sultan močno upiral temu nasvetu, sedaj pa neki uže uvidi potrebo spremembe. Tedaj bi pa Said paša sestavil nov kabinet iz mož, ki zastopajo stare politične tradicije.

O **Egiptu**: Arabi pašo bode pri vojnem sodišči zagovarjal Mark Napier. Egiptska vlada je namreč Arabiju dovolila, da si sme sam izbrati odvetnika, bodisi domačina ali tujca. S tem se bode obravnava gotovo močno podaljšala. — Porta hoče kmalu zopet z novo spomenico zahtevati od angleške vlade, da naj točno določi čas, v katerem bode ostavila Egipt. Lord Dufferin se trudi, da bi preprečil tako vprašanje, ker Anglija sedaj ne more dati še odločnega odgovora v tej zadevi. — Dosedaj oglasilo se je pri odškodninskem komisijonu v Aleksandriji 3000 oseb, ki zahtevajo vsi vkup šest milijonov funtov sterlingov odškodnine.

Polkovnik se naglo vleže in trdno zaspi. Uže visoko je stalo solnce, ko se prebudi naslednje jutro. Ura je bila deset, ko je ustal. Njegov sluga mu hitro prinese zajutrek. Polkovnik izpije naglo čašo čaja.

Preskrbel si je polkovnikova znamenja, in krojač mu jih je prišil na suknjo. Gumbe in sabljo osnažil mu je sluga, da so se svetile kakor zrkalo. Sabljo si je okrasil s srebrnim portepejem. O polu dne odšel je Vladimir paradno oblečen na mesto, kjer je bila parada.

Zbrani generali in štabni častniki pozdravili so ga. Oglasil se je načelniku generalnega štaba in generalom onega kora, kateremu so ga uvrstili. Točno o poludne prišel je car z velikim knezom. Pregovoril je par besed z gardinim poveljnikom. Na to pogleda Vladimira.

„Oj, ali ste tukaj?“ pravi vesel, in poda polkovniku roko, ter ga pelje za roko mimo zbranih vojsk.

„Kaj mislite o Kavkazu, gospod Štrokeš-Kraszkovič?“

„Vaše veličastvo! Da bi mogel kaj reči, sem bil premalo časa tam.“

Dopisi.

Z Dunaja 14. oktobra. [Izv. dop.] (Dunajski ustavaški časopisi in profesor Einspieler. Nova časopisa: „Reform“ i „Slavische Rundschau.“) Brzjavi dunajskim listom pripovedujejo, kako so koroški Nemci neupogljivega branitelja pravic slovenskega naroda v koroškem deželnem zboru, č. g. Andreja Einspielerja ugnali v kozji rog. Njim na čelu da je bil celo koroški deželni predsednik Schmidt-Zabierow! Današnji večerni list „N. fr. Pr.“ ima celo dolg dopis iz Celovca o tem dogodku. Iz vsega je poznati, da koroški Nemci žele ugušiti vtis Einspielerjevega govora, ki je moral res velik biti. Ali se jim je to posrečilo? To ne; baš nasprotno. Kajti ravno danes čital sem česk list, ki one nemške brzjave smeši ter kaže na lažljivost nemških brbljavcev. Ustavovni listi so učinili sebi sramoto, kakor se jim to pripeti navadno s svojimi poročili. Nemšk in slovansk svet je pa opozorjen na razmere koroških Slovencev, ki so v bednem političnem stanju. Einspielerjeva pogumnost pa naj vzpodbuja koroške Slovence, da začno gibati se ter da otresejo neprenosljiv ig nemško-koroške krivičnosti.

V kratkem bo na Dunaji začel izhajati nov nemšk list pod imenom „Reform“. Urednik mu bode g. vitez Gregor Smolski, bivši odgovorni urednik „Tribüni“. Izhajal bode na teden po jedenkrat. Bavi se bode največ s poljskimi odnošaji in zadevami; vzprejemal bode pa tudi zanimivosti o drugih slovanskih narodnostih, kajti Smolski je Slovan najlepšem pomenu besede. Ko je g. Smolski potoval po slovanskih pokrajinah ter se udeležil Jurčičeve slavnosti, pisal je zanimive podlistke v „Gazeto Narodowo“ ter sodil o slovanskem delovanju prav dobro.

Zraven „Reforme“ bo pa na Dunaji še drug list v nemškem jeziku počel izhajati. Zval se bode „Slavische Rundschau“. Priobčeval bo literarno-artistično gibanje pri vseh slovanskih narodih. Cilj bode novemu listu tudi ta, da slovansko in nemško občinstvo seznanj z najboljšimi plodi pisateljev različnih slovanskih narodnostij. V prvej vrsti priobčeval bode ta list poljskih pisateljev dela. Obľubili so tudi česki, slovenski, srbski in bolgarski pisatelji svojo pomoč. Naročuje se na oba dva lista v uredništvu in opravištvu: Wien, IX. Bez. Universitätsstrasse Nr. 4.

Iz Kostanjevice 13. oktobra. [Izv. dop.] (Dolenjska sadjereja in nje pospešitelji.) Bralcem slovanskih časopisov je sploh znano, da naši lepi kraji v oziru sadjereje niso nič kaj na dobrem glasu, in to ne po krivici, če vzamemo splošno sadjerejo, z malo izjemo pri nekaterih naprednih gospodarjih. Sadé se, ali boljše rečeno rasti se pustijo tukaj največ slive, ker njih reja ne prizadeva malomarnim gospodarjem skoro nikakoršnega truda. Tudi tepke in nepožlahtne drobne se še pogosto

„Vse jedno, gospod polkovnik! Vi ste prebrisana glava, povejte mi svojo misel. Bomo li mogli podvreči gorce ruskemu žeslu?“

„Samo trdne volje, vstrajnosti in energije je treba, Vaše veličastvo!“

„Tega ne bo manjkalo“, pravi car. „Zdaj pojde nov armadni kor na Kavkaz. Z Vami sem jako zadovoljen. Proti zarotnikom ste se možki obnašali. Vi sami še ne veste, kaj ste za me storili.“

„Veličastvo!“ —

„Dosti, ujeli ste glavne vodje zarote, druge bomo še pri preiskavi izvedeli. Vam se zahvalujem gospod polkovnik, — tega nikdar ne bom pozabil. Danes osem dnij bo rojstni dan velike kneginje Olge, nadejam se, da tudi Vi pridete k svečanosti.“

Car mu zopet poda roko. Vladimir se mu globoko prikloni, in mu roko poljubi. Tako carsko odlikovanje vpričo vseh častnikov zmešalo ga je vsega. Zdelo se mu je, kakor bi se mu sanjalo nekaj prijetnega. Ko odide car, obstopijo Vladimira generali in štabni častniki, mu čestitajo in ga poprašujejo o zaroti. Nek visok general, član vojnega ministerstva povabil ga je na kosilo. (Dalje prih.)

nahajajo, žlahtnih hrušek in jablan je pa ubogo malo. Vender pa nikjer ne manjka prostora za sajenje žlahtnega drevja, bodi si po zasebnih zemljiščih ali po skupnih, precej prostornih pašnikih. Manjka le dobre volje in spodbuje o pravem času in na pravem mestu. Ali je naša kmetijska podružnica uže kedaj kaj v tej zadevi storila, mi nij znano; vsaj kar jaz tu službujem še nijsem opazil od te strani nikakoršnega gibanja. Pri nas menda vse dremlje, ali pa celo spi. V tej splošnej zaspanosti, ne le v sadjereji, ampak v kmetijskem gospodarstvu sploh, človeku res dobro dé, če zapazi tu pa tam kako izjemo, kako blago dušo, ki se trudi zdramiti zaspanec, ter pokazati jim pot, kako bi si lahko z majhnim trudom zboljšali dohodke, ter splošnej revii počasi zapahnila vrata.

V našej okolici moram ko vnetega sadje- pa tudi vinorejca, in sploh za vsaki napredek vnetega gospodarja imenovati g. Voj. Candolini-ja. Ta gospod se trudi z besedo in dejanjem napeljati sosede h kmetijskemu napredku. Pri njem nij najti kuštrastih divjakov, z mahom poraščenih sliv, ko drugod povsod; njegovo drevje je lepo osnaženo in požlahtneno. Pri njem se dobi najboljše sadje, posebno veliko mladega sadnega drevja žlahtnega plemena, in sosedje imajo vedno najboljši vzgled pred očmi, kako se mora vsak, še tako neznan prostor za sadno drevje koristno porabiti. Tako se tudi njegov vinograd odlikuje z izbranimi najboljšimi trtami in po umnem obdelovanju. Koliko bi ta gospod s svojim vzgledom koristil, ko bi ga bila osoda postavila mej ljudi, ki imajo ušesa za poslušati in oči za gledati; tukaj pa njegov vzgled le malo izda. Pa saj iz malega vzraste veliko. Gotovo bodo tudi gosp. Candolinijevi dobri vzgledi in nauki, če ne precej pa pozneje, rodili dober sad.

Drugi sadjerejec, ki se na poseben način trudi zboljšati in povzdigniti tukajšno sadjerejo je gospod France Muhič, učitelj v Šent Jarneji. G. Muhič je imel uže precej od začetka svojega učiteljstva posebno veselje do sadjereje. Vedno je sadil in žlahtnil drevje; in Vrh na Črnomaljskem bi mu za njegov trud moral posebno hvalo vedeti, ker toliko žlahtnega drevja bi Vrhovčanje brez gosp. Muhiča težko kedaj imeli, kakor ga imajo zdaj; pa tudi marsikak učitelj bi Metelkove ustanove ne bil v žep utaknil, ko bi mu je Muhič ne bil pomagal zaslužiti. Ker Šent Jarnej nijma šolskega vrta, si je g. Muhič napravil lastni vrt, v kateri je v malo letih zasadil 100 plemen najžlahtnejšega drevja. On si prizadeva izrediti velik sortiment najboljšega sadja, tako da bi mu bilo mogoče kmetom, kateri bi žlahtnih cepičev potrebovali postreči z najboljšimi plemeni. G. Muhiča to blago delo mnogo stane; in želeti bi bilo, da bi se njegovo prizadevanje od kake strani podpiralo, ker jedenkrat bode obrodilo za vso okolico mnogo koristi. Pri ravno tem gospodu se tudi lahko vsak nauči praktično izrejati glogov plot, ker je ves obširni vrt zagrabil z glogom po najboljših pravilih.

Uže znan sadjerejec in dober kmetovalec je gospod Rorman v Dobravškej Vasi; njegovo prizadevanje je uže obrodilo obilen sad. — Posebno veliko se trudi s sadjerejo tudi učitelj gospod France Lavrič v Škocjani. Silna množina drevja iz njegovega vrta, ki se nahaja po vsej fari in še daleč okoli po krškem in uovomeškem okrajnem glavarstvu, je najboljši svedok, da ima vedno veseli in dobrovoljni gospod Lavrič pravo ljubezen do domovine, kakoršna bi se saj pri nobenem učitelji ne smela pogrešati.

Tako bi našel še tu in tam kakega pridnega sadjerejca, ki jednako solncu ogreva in budi zaspane gospodarje, da bi se poprijeli dozdej skoraj pozabljene, pa toli koristne sadjereje, ki jim za majhen trud obeča dobre in gotove obresti.

Takim posameznim sadjerejcem, posebno pa učiteljem, bi morala županstva, okrajna poglavarstva in kmetijske podružnice krepko pod pazduho seči, ter jih kolikor največ mogoče podpirati, da bi potem tudi drugi, katerim se stvar sedaj še skoraj pogleda vredna ne zdi, dobili veselje do sadjereje, ki bi našej precej revnej Dolenjskej donašala lahko mnogo dobička.

Več let uže prihajajo v naše kraje Primorci skupljevat sive, katere olupijo, suše in potem v njihovo domovino nazaj pošiljajo. Bi se li ne splačalo to podvzetje še bolj kakemu domačinu, ko daljnim Primorcem? Ali bi ne bilo bolje, ko bi dobiček utaknil kak slovensk trgovec v žep, kakor da ga spravljajo znabiti laški irredentovci?

Iz Celja 13. oktobra. [Izv. dop.] Danes popoldne je bila neka 10letna deklina iz Krišperjeve gorice, kjer so imeli ravno trgateg, vzela nekaj grozdov. Vsled tega jo je podila vincarica čez gorico in travnike do Voglajne. Tukaj si uboga deklina nij vedela drugače pomagati, da je skočila v vodo. Pa je potem milo in strašno kričala na pomoč. Gosp. okrožne sodnije pristav Ivan Langerholz, ki je bil zasljal ta krik, leti k vodi in vidi, da je deklina v narvečjej nevarnosti, kajti bila je do podpazuhe v derečjej vodi. Hitro leti do bližnje hiše po lestvico in spravi tako s pomočjo nekega pozneje došlega mesarja deklino srečno na suho, katera bila je skoraj nezavedna in je le še par trenutkov potrebovala, da nij utonila.

Domače stvari.

— (Volitev državnega poslanca) za Ljubljano namestu odstopivšega g. Schneida bode 9. novembra t. l.

— (Za „Narodni Dom“) nabralo se je v dan zmage v Rudolfovem 150 gld. V navdušenej družbi vrstile so se pri tej priliki razne napitnice, o čemer bodemo še poročali.

— (K volitvam v Novem Mestu.) V prvem razredu voljeni so narodni kandidatje: Logar Janez, Toussaint Jelovšek plem. Fichtenau, dr. Rosina Josip, Kastelec Fran ml. in dr. Böhm Ferdinand. Od nasprotne stranke pa dr. Skedl, ki si je sam dal glas. Volilna borba bila je ljuta, kar najbolj svedoči razmerje glasov 32:30. Izmej narodnih kandidatov propal je g. kanonik Richard Frank, ki bi bil v mestnem zastopu gotovo izvrstna moč. Agitacija na narodnej strani bila je vzgledna. Prvi dan, ko so se razpisale volitve, imeli so narodnjaki v rokah uže 58 pooblastil od gg. posestnic in potem delalo se je vedno z jednako vztrajnostjo. Izid volitev preporočil je dolensko glavno mesto. Najhujši agitator bil je razen Vestenecka jetnišničar Kljun. Namestniki v prvem razredu so: Oblak Valentin in Ilovski Fran, narodnjaka — in Ogoreutz Josip od nasprotne strani. Obširnega poročila pričakujemo.

— (Jour fixe) literarnega in zabavnega kluba preteklo soboto pod predsedstvom g. Janka Kersnika združil je 46 članov v jako prijetno zabavo. Gosp. prof. Levec čital nam je posebno zanimljiv sestavek o Pavlu Wienerju, kanoniku ljubljanskem, vrstniku in somišljeniku Trubarjevem, ki je končal svoje premembepolno življenje v Sibiriji. Gosp. prof. Šuklje čital nam je iz francoskega časopisa „Le Telegraf“ po znanem učenjaku Louis-u Legèr-u spisane potopisne črte o nas Slovencih. Gosp. Legèr popisuje naš položaj, naše politično gibanje in naš napredek, da imamo 14 državnih poslancev, da je magistrat ljubljanski zdaj slovensk, da pri nas nemštvo gine in da so Slovani sploh najboljši jez proti germanstvu. Omenja celo napisov in firm po Ljubljani, kjer je opazoval uže prave slovanske fizionomije, ter dostavlja, da ga je posebno zanimalo to, da se mi še tako živo spominamo francoske okupacije, da se je beseda „frank“ še ohranila pri nas itd. — Ta časniški članek dal je povod gosp. dru. Zarniku, da nam je obrisal v jako obširnem in interesantnem govoru prof. Legèr-ja glede njegovega čudovitega znanja slovanskih jezikov, gledé njegovih predavanj, ter priobčil nekaj drobnostij o občevanji s slavnim slavistom. — Pevski zbor nij bil ta večer mnogobrojen, a pevci ravnali so se po gaslu „malo nas je, a smo ljudi“ in peli zares izborno in z veseljem, zlasti nam je ugajal novo došli tenor g. Vidmar. Došla sta klubu ta večer z Rudolfovega naslednja telegrama:

Rudolfovo: V gostilni Brunerjevej nad sijajno zmago radujoči se volitci šiljamo zbranim soboritljem pristrčen pozdrav.

Rudolfovo: Radujoči se nad sijajno zmago vošimo dobro zabavo Rormanje.

Odposlal pa se je čestitajoč telegram na vrle in zavedne meščane v Rudolfovem.

— (Imenovanje.) Vladni tajnik gospod Anton grof Pace imenovan je okrajnim glavarjem, vladni komisar Henrik Jagritsch pa vladnim tajnikom v Kranjskej.

— (Imenovanje.) G. Ivan Mercina, izpitan meščanski učitelj in ud c. kr. izpraševalne komisije goriške za ljudske in meščanske šole, imenovan je stalnim učiteljem na c. kr. deškej vadnici v Gorici.

— (Iz Ptuj) se nam piše: Pri tukajšnej sodnji se je zadnji čas obravnavalo na zahtevanje strank oziroma njih zastopnikov nekaj pravn v slovenskem jeziku, tako namreč, da so bili vsi zapisniki pisani v slovenščini, in sicer moramo z veseljem pripoznati v lepej slovenščini, dotične razsodbe pa so izšle v nemščini. Mi si dovolimo vprašanje: nij li to postopanje glede izdavanj razsodbe v drugem jeziku, nego so pisani zapisniki, proti vsem ministerjalnim naredbam, osobito pa proti onej od 18. aprila t. l.? — Bi bilo mar pregreha, izdati razsodbo slovenskemu kmetu v njegovem jeziku? Mi od naših vseskozi nepristranskih marljivih gospodov uradnikov pričakujemo, da nam bodo tudi v ravno omenjenih zadevah narodno-pravični.

— (Prebivalci Bohinjske Bele) imeli so zadnjih štirinajst dnij priliko opazovati nenavadno naravno prikazen. Poleg zemljišča g. trgovca Olifčiča iz Radovljice, tikoma ceste stoji hruska maslenka (Butterbirne) v najlepšem cvetju. Jela je uže cveteti, ko so se veje še šibile pod težo zlahnega sadja. Kjer je cvet odpal, vidijo se uže male hrusice. Kdor bi hotel natančneje zvedeti o tej stvari, lahko se oglasi pri zgoraj imenovanem gospodu, pri katerem se dobivajo tudi cepiči onega drevesa. V okolici dobivajo se tudi, kakor pripovedujejo prebivalci, cvetoče jagode. — Zares čudna prikazen v letošnej jeseni!

— (Visoka starost.) 13. t. m. umrl je na Vačah za Savo 104 leta star mož, ki je bil še sedaj do zadnjega pri jako dobrih močeh in pri zdravji; ranjki pripovedoval nam je mnogo o prepreteklem času, kaj je vse doživel, in o življenji naših prededov do četrtega rodu.

— (Vabilo) k prvemu občnemu zboru Cecilijinega društva kranjske dekanije v četrtek dne 19. oktobra 1882. l. v Kranji. — Program: I. Pri sv. maši ob 9. uri v dekanijski cerkvi: Festum s. Petri de Alcantara Confessoris. 1. „Veni sancte Spiritus!“ Koral, harmonizoval P. Piel. — 2. „Tantum ergo“. Comp. P. Angelicus Hribar (iz 26 Tantum ergo št. 13.). — 3. Introitus: „Justus ut palma florebit“. Koral, harmonizoval Haberl in Hanisch. — 4. Kyrie: Ex missa XI. toni auct. Fr. Witt. 4glasno. — 5. Gloria in excelsis Deo: Ex missa „Te Deum laudamus“ auct. J. Diebold. 4glasno. — 6. Graduale: „Os justi“, compos. Fr. Witt. 4glasno. — 7. Credo: Ex missa „in honorem ss. Infantis Jesu“ auct. E. Stehle. Koralno in 4glasno. — 8. Offertorium: „In virtute tua“ compos. Fr. Witt. 4glasno. — 9. Sanctus: Ex missa „in honorem s. Caeciliae“ auct. A. Foerster. 4glasno. — 10. Benedictus: Ex missa XI. toni auct. Fr. Witt. 4glasno. — 11. Agnus Dei: Ex missa coronata: „Salve regina“ auct. E. Stehle. 4glasno. — 12. Communio: „Amen dico vobis“. Koral, harm. Haberl in Hanisch II. Upisovanje udov in volitev odbora v dvorani mestne hiše. III. Posamezni nasveti. — Kranj, dne 1. oktobra 1882. l. Začasni odbor.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“:

Praga 16. oktobra. Včeraj prišli so mestni odborniki za Josefstadt dr. Bendiner, dr. Popper in Zappert z izjavo, da se zdaj vsled zadnjega govora županovega čutijo popolnem pomirjene in da je odstranjeno vsako neporazumljenje. Po županstvu izdani communiqué konstatuje nadalje, da je osoba židovskim zastopnikom na čelu stoječa županu izrekla popolno priznanje in simpatije, pri katerij pri-

liki je župan zopet naglašal, da bode bodočnost pokazala njegovo objektivno mišljenje.

Kajiro 16. oktobra. Pravda proti Arabiju odložila se je zaradi težav, ki so nastale o vprašanji, da se dopusté inostrani odvetniki. Egipčanska vlada izrekla je, da izroči razsodbo rajši angleškim vojaškim oblastnijam, nego da vzprejme predlog glede inostranih odvetnikov.

Razne vesti.

* (Bliskovni vlak.) Preteklo sredo ob 11. uri 40 minut po noči prišel je na Dunaj s Pariza bliskovni vlak, katerega je priredila mejnarodna družba za spalne vagonne. Vlak potreboval je od Pariza do Dunaja 27 ur 52 minut, tedaj 5 ur in 2 minuti manj, nego kurirni vlak, ki vozi isto daljavo 33 ur. Zakasnil se je pri tej prvi vožnji za 52 minut, ker je moral uvaževati želje raznih železnic, v bodoče pa bode vozil samo 27 ur. Bliskovni vlak, obstoječ iz lokomotive, dveh tovornih voz, štirih spalnih vagonov, restavracijskega vagona in vagona za zavor (bremse), pripeljal je 40 gostov, mej njimi polovico povabljenih. Vlak je jako elegantno opravljen, spalni kupeji za 2 in za 4 osebe so podobni elegantnim salonom, ki se po noči vsled jednostavne manipulacije premene v prikladne spalnice. V vsakem vagonu stoji konduktér, ki zna najmanj tri jezike. Skrbljivo je za ventilacijo, za svečavo in kurjavo. Vagon s restavracijo ima dve jedilni sobi za 24 oseb in kuhinjo. Pri prvi vožnji bil je obed v dveh oddelkih ob 6. in 7. uri zvečer in pasažirji bili so jako zadovoljni z izdelki francoskih kuhačev. Vagoni so mej seboj zvezani z mostovi, tedaj je občevanje mej potovalci naprestano možno. Da more vlak v tako kratkem času s Pariza na Dunaj, to treba pripisovati pomnoženej hitrosti, kakor tudi temu, da se vlak na vsej dolgej progi ustavi le 14krat, in le toliko časa, kolikor zahtevajo tehnične potrebe.

Poslano.

Občinski zastop kamniški izreka narodnim poslancem v deželnem zboru kranjskem, posebno še g. Navratilu, za njihovo krepko potezanje za interese občine kamniške in cele dežele v zadevi naših šol najtoplejšo zahvalo. Akoravno je moral pri obstoječih okoliščinah njihov glas ostati brezvspešen, ostane vendar njihovo možato postopanje in bramba naših dosedanjih učiteljev oo. frančiškanov, v katerij se odseva občna volja naše občine, našega popolnega priznanja vredno dejanje.

Dr. Samec,
župan.

Listnica uredništva: Gospod Garrulus! Pride v par dnevih, do zdaj nij bilo možno.

Meteorologično poročilo.*)

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
10. oktobra	Ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri zvečer	740.16 mm. 738.74 mm. 738.96 mm.	+ 14.2° C + 19.0° C + 15.6° C	brezvetrije slaboten jugozahod slaboten jugozahod	deloma jasno deloma jasno oblačno	0.00 mm. dežja.
11. oktobra	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri zvečer	737.30 mm. 734.98 mm. 735.07 mm.	+ 14.2° C + 19.2° C + 13.3° C	brezvetrije slabotna burja slabotna burja	oblačno deloma jasno deloma jasno	0.00 mm. dežja.
12. oktobra	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri zvečer	732.55 mm. 730.74 mm. 729.07 mm.	+ 12.4° C + 20.3° C + 15.0° C	brezvetrije slaboten jugozahod slaboten jugozahod	oblačno oblačno oblačno	33.00 mm. dežja.
13. oktobra	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 7. uri zvečer	729.09 mm. 728.73 mm. 729.79 mm.	+ 13.0° C + 16.8° C + 13.8° C	brezvetrije slabotna burja slabotna burja	oblačno oblačno deloma jasno	4.80 mm. dežja.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisek je povsod v Avstriji močno pal; bil je vsled tega še vedno zelo enakomerno razdeljen; razloček mej maksimum in minimum le neznaten. Vetrovi so postali sploh še slabotnejši in so se zasukali večinoma proti jugu. Temperatura se je skoraj povsod vzdignila in postala večinoma normalna ali pa še nadnormalna; razloček mej maksimum in minimum ne kaže na posebno ekstremnost. Nebo se je zadnje dni zopet večinoma pooblačilo; vreme je bilo vsled tega skoraj povsod ali deževno ali pa saj nestanovitno.

*) Zaradi pomanjkanja prostora slučajno zakasнено.

Tržne cene v Ljubljani

dné 14. oktobra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	5	4
Ječmen	4	23
Oves,	2	76
Ajda,	4	87
Proso,	4	87
Koruza,	6	80
Leča	8	50
Grah	8	50
Fižol	9	—
Krompir, 100 kilogramov	2	59
Maslo, kilogram	—	98
Mast,	—	86
Speh frišen	—	82
" povojen,	—	80
Surovo maslo,	—	80
Jajca, jedno	—	3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	60
Svinjsko	—	56
Koštrunovo	—	28
Kokoš	—	35
Golob	—	16
Seno, 100 kilogramov	2	77
Slama,	1	78
Drva trda, 4 kv. metre	6	10
" mehka, " "	4	—

Dunajska borza

dné 16. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	kr.
Papirna renta	76	75
Srebrna renta	77	35
Zlata renta	95	65
5% marena renta	92	60
Akcije narodne banke	829	—
Kreditne akcije	306	25
London	119	60
Srebro	—	—
Napol.	9	49
C. kr. cekini	5	66
Nemške marke	58	55
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119
Državne srečke iz l. 1864	100	170
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	50
Ogrska zlata renta 6%	119	50
" 4%	87	40
" papirna renta 5%	86	55
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava rez. srečke 5%	100 gld.	115
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	30
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	97	75
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	25
Kreditne srečke	100 gld.	174
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	125
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	232	50

Zahvala.

Za tolažljive dokaze sočutja mej boleznijo in pri smrti gospoda

Ivana Černe-ta,

ključničarskega pomočnika,

potem za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu in za darovane lepe vence, izrekajo presrečno zahvalo

žalujoči sorodniki.

V Ljubljani, v dan 15. oktobra 1882.

Št. 5844.

(650—3)

Razpis

peterih deželnih ustanov na deželnej vino- in sadjejske šoli na Slapu in več prostorov za plačujoče učence.

Na deželnej vino- in sadjejske šoli na Slapu pri Vipavi z dveletnim šolskim tečajem izpraznenih je 5 deželnih ustanov po 120 gld. za prihodnje šolsko leto, ki se prične 5. novembra l. 1882.

Te ustanove so namenjene sinovom kranjskih kmetovalcev, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in ki so vsaj ljudsko šolo z dobrim vspehom dovršili. Ustanove se ne dajo na roko, ampak za ustanove dobivajo učenci hrano, stanovanje in pouk v zavodu.

Preselitev štacune.

J. DOGAN

naznanja preselitev

delavnice in prodajalnice hišne oprave

v Medijatovo hišo, Dunajska cesta št. 15,

ter se častitemu občinstvu toplo priporoča, in zahvaljuje za do sedaj izkazano mu zaupanje.

(657—3)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Izpraznenih je tudi več mest za plačujoče učence, in sicer za navadno hrano in stanovanje po 120 gld. in 20 gld. šolnine na leto, za boljše hrano pa po 156 gld. Sprejmo se tudi redni zvanjani učenci proti plačilu 20 gld. šolnine, katera se za pol leta naprej plačuje.

Potrebno učensko obleko in knjige si morajo učenci sami preskrbeti.

Prošnjiki naj lastnoročno pisane slovenske prošnje do

20. oktobra l. 1882

ako mogoče osobno izročé vodstvu imenovane šole; prošnjam naj priložé rojstne liste, spričevala o čvrstem zdravju, lepem vedenju in o dovršeni ljudski šoli. — Prošnjam za mesta plačujočih učencev treba je priložiti tudi obvezno pismo glede plačevanja stroškov.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, v dan 4. oktobra l. 1882.

Deželni glavar: Thurn.

Fazane, jarebice, kljunače in brinjevke

kupuje po najvišjih cenah
E. Pogatschnigg, Leibnitz.

(663—1)

Ženska služba.

Gospa na deželi išče k novemu letu za pomočnico poštenega ter solidnega dekleta ali udovo srednje starosti in priljudnega obnašanja, katera dobro razume kuhati in je tudi zmožna, večasih gospodinjstvo sploh namestovati.

Pismene ponudbe naj se do **20. t. m.** oddajo pod prkami **T. T. poste restante Ljubljana.**

(655—3)

Prodaja stavbene tvarine.

Začeni v **ponedeljek 16. oktobra t. l.** prodajala se bode prostovoljno na licu mesta vsa **stavbena tvarina**, ki se dobi iz podrtja Urbasove hiše, kot: **opeka, okna, vrata, tla** itd.

(662—1)

Kranjska stavbena družba.

Umetne (574—14)

zobe in zobovja

postavlja po najnovšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulojdu** brez bolečin.

Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin
zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri vporabljanji
Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kadaj čuti zobne bolečine ima iz ust duh.

J. G. Kothe,

umirov. dvorni založnik v Mödlingu pri Dunaji, vila Kothe.

(144—33)

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarji **Jul. pl. Trnkoczyji** in v vseh lekarnah, droguerijah, parfemerijah, prodajalnicah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

TRŽAŠKA razstavina LOTERIJA.

1. glavni dobitok gotovih 50.000 gld.

2. glavni dobitok gotovih 20.000 gld.

3. glavni dobitok gotovih 10.000 gld.

Nadalje

1 à gld. **10.000** — 4 à gld. **5000** — 5 à gld. **3000** — 15 à gld. **1000** — 30 à gld. **500** — 50 à gld. **300** — 50 à gld. **200** — 100 à gld. **100** — 200 à gld. **50** — 542 à gld. **25**, — skupaj

1000 dobitkov iz 213.550 goldinarjev,

razven tega še mnogo drugih postranskih dobitkov, obstoječih v stvareh, ki so jih podarili razstavljalci.

Cena jednemu lozu 50 kr.

(638—6)

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštino naj se pošiljajo na

loterijski oddelek tržaške razstave, Piazza Grande št. 2 v Trstu.

Nouveautés

Deževnih plaščev za dame od gl. 6 do 26

Jaquetov " " " " 7 " 42

Manteletov " " " " 8 " 28

Ogrinjal iz pliša, tkanine in svile

od gl. 15 do 120.

Specijalitete v otroških oblekah.

Veliko zalogo

klobukov za dame

po novejši šegi

priporoča

(590—8)

M. NEUMANN,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11.

Izvanjska naročila se točno izvrše in, kar ne bi dopadalo, se brez ugovora premenja.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.